

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici številka 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v torek, dne 21. februarja 1928.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 21.

Vprašanje izvoza surovih kož.

V nizu odredb in sporazumov, ki jih skuša izvesti društvo narodov, da se odstranijo ovire slobodnega trgovskega prometa in oskrbe industrije s surovinami, je sklicalo društvo narodov tudi konferenco glede izvoza surovih kož, ki se bo vršila sredi meseca marca v Ženevi. Na tej konferenci se bo razpravljalo predvsem o potrebi ukinitve izvoznih prepovedi za surove kože, ki obstojijo še v mnogih srednjeevropskih državah, da bi se jim bolj olajšala preskrba usnjarske industrije s surovimi kožami.

Ker je v Sloveniji usnjarska industrija razmeroma zelo številno zastopana in to po prvovrstnih tvrdkah, ki so že pred vojno eksportirale svoje izdelke po celi Srednji Evropi, po Levanti in v državah Sredozemskega morja pa celo na Angleško, in ki ne morejo dobiti dovolj surovine doma, marveč jo morajo uvažati iz prekomorskih držav, imamo velik interes, da se to vprašanje temeljito prouči, predno se definitivno reši. Naša izvozna trgovina ne pozna izvoznih prepovedi. Izvozne prepovedi so bile likvidirane že leta 1921 in se najbrž ne bodo v doglednem času zopet uveljavljale. Obstojijo samo izvozne carine, ki se gibljejo do maksimalno 25% od vrednosti surovih kož. Takih izvoznih carin ni mogoče označiti kot prohibitivne in kakor vidimo iz izvozne statistike se faktično tudi še znatne množine surovih kož pri sedanjih carinah izvažajo v inozemstvo.

Vsled tega nas vprašanje splošne ukinitve izvoznih prepovedi, ki bo predvsem na dnevnem redu ženevske konference, direktno ne zanima, pač pa vpliva ukinitve izvoznih prepovedi v inozemstvu n. pr. v Avstriji, indirektno brez dvoma na konkurenčni položaj avstrijske usnjarske industrije, ki razpolaga sedaj z zelo eno domačo surovino in lahko mnogo ceneje producira, kakor pa naša industrija. Zato bi ukinitve izvoznih prepovedi, ako bi se dosegla, pri vseh srednjeevropskih državah ustvarila bolj zdrave obratne predpogoje v odnošajih usnjarske industrije in bi bila samo v korist naši industriji.

Popolnoma drugo pa je vprašanje izvoznih carin na surove kože. Sporazum, ki bi se dosegel glede ukinitve izvoznih prepovedi, bi bil le tedaj praktičnega pomena, ako bi se vse prizadete države zavezale, da izvoznih prepovedi ne bodo izigravale s prohibitivnimi izvoznimi carinami. Bilo bi torej potrebno, da se v tak sporazum vnese klavzula, ki bi onemogočevala izigravanje. V praksi se lahko vsako izvozno carino, ki gre preko 25% od vrednosti surovin, označi kot prohibitivno. Pri nas veljajo tedaj glede izvoza kož domačih živali in divjačine sledeče določbe izvozne carinske tarife (tar. post. 13) in sicer:

Za kože domačih živali in divjačinske, surovine, mokro nasoljene, vložene v apno ali suhe, z dlako ali brez dlake:

Za 100 kg
zl. Din

1. Goveje, bivolske in telečje:	
a) surove, mokro nasoljene vložene v apno	60—
b) suhe	65—
2. Ovčje in kozje	16-50
3. Jagnječe in kozličje	30—
4. Konjske in svinjske	16-50
5. Divjačina in kože domačega zajca:	

Za 100 kg
zl. Din

a) poljskih miši, hrčkov in krto	50—
b) ostale in kože domačega zajca	150—

Vprašanje znižanja izvozne carine na surove kože je bilo v zadnjem času predmet pogajanj posebno pri trgovski pogodbi z Nemčijo. Naša delegacija je bila pripravljena dati Nemcem veliko koncesij v tem oziru, toda samoumevno le proti primernim kompenzacijam. Kompenzacije se je predvsem zahtevalo glede uvoza živine, kar pa so Nemci z ozirom na zdravstvene prilike v naši živinoreji a limine odklanjali. Po dolgotrajnih razpravah je končno prišlo do sporazuma, ki je bil stipuliran v protokolu k trgovski pogodbi z Nemčijo, ki je bil podpisan dne 5. oktobra v Berlinu in ki se glasi:

»V toku pregovora za zaključeno danes podpisanog ugovora o trgovini i plovitbi izmedju Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca i Njemačke Republike uvidela se važnost još postojećih težkoća u prometu sa sirovim kožama sviju vrsta, koje težkoće još postoje u pojedinim državama. Ugovorne strane sporazumele su se, da će delstvovati, da budu odklonjene izvozne carine i ostala ograničenja kao i izvozne carine i druge dažbine na sirove kože, koje postoje u drugim državama. One se nadalje obvezuju, da će ukinuti izvozne zabrane i druga ograničenja i izvozne carine i druge dažbine na surove kože sviju vrsta, koje sada postoje u njihovim zemljama. Ovo ukidanje će se izvršiti u roku od 20 dana računajući od dana, kad jedna strana bude saopštila drugoj strani svoju nameru o ukidanju svojih zabrana odnosno carina.

Ovaj sporazum čini sastavni deo danas podpisanog ugovora o trgovini i plovitbi i stupiće jednovremeno s njime na snagu.

Kakor znano, je stopila pogodba z Nemčijo 20. decembra 1927 v veljavo, vendar do danes ni prišlo do izvršitve tozadevne obveznosti, glede katere se je naša usnjarska industrija pozimi zelo vznemirjala.

Vprašanje znižanja, odnosno ukinitve izvozne carine na surove kože se vleče v ostalem že od leta 1925 in ker spada naša država med evropskimi državami kot izrazito agrarno-živinorejska zemlja med glavne dobavitelje te vrste surovin za industrijske države, se pri vsakih trgovinskih pogajanjih pojavljajo v tem oziru gotove zahteve, ne da bi se nam za to hotelo dati primerne kompenzacije. Sedaj se skuša problem rešiti potom multilateralne konvencije, ki naj bi jo sklenile zainteresirane države pod okriljem Društva narodov v Ženevi. Medtem pa nas torej že veže še specijalna obveznost napram Nemčiji. Po besedilu tega protokola nismo sicer vezani glede časa, kdaj moramo ukiniti izvozne carine in ako ne obstoja tozadevno nikak drugi tajni sporazum, tudi Nemčija nima nikake možnosti, da od nas zahteva, da moramo ob določenem času ukiniti izvozne carine.

Pri vprašanju, kdaj naj se to izvede, igrata dva momenta veliko vlogo. Predvsem je treba vpoštovati dejstvo, da z mnogimi sosednimi državami, kakor n. pr. s Češkoslovaško, Rumunijo, Madžarsko in Bolgarijo še nismo sklenili trgovskih pogodb ter da se nahajamo v toku dopolnilnih pogajanj z Avstrijo. Pri pogajanjih z večino ime-

novanih držav bo igralo vprašanje carin na surove kože, na usnje in usnjarske izdelke važno vlogo in bo treba štiti interese naše usnjarske industrije. Ako se torej v Ženevi že vnaprej prejuciramo, nam bo stališče pri teh pogajanjih zelo otežkočeno.

Na drugi strani pa se je pred približno dvema leti popolnoma ukinilo, odnosno za drobnico v znatni meri reduciralo carino na živo živino, da bi se na ta način omilila živinorejska kriza, ki je nastopila leta 1925 v akutni meri v celi državi. Ako obstojijo torej izvozne carine na surove kože, dočim je izvoz živine sloboden brez carine, je to brez dvoma pogreška naše carinsko-tarifne politike in tudi tehnična neskladnost, ker mora normalno stati carina na živo živino, meso, kože in ostale živalske produkte v točno določenem matematičnem razmerju. Iz statistike izvoza vidimo, da se je izvozilo v letu 1926 nad 140.000 komadov govedi in 298.000 komadov svinj, s katerimi je bilo obenem izvoženih 2-3 milijona kilogramov odnosno 1-5 milijona kilogramov kože. Izvoz odrlih surovih kož pa je znašal v tem času le 263.000 kg govejih, odnosno 261.000 kg svinjskih. Nasprotno pa se je uvozilo v 1926. letu 6-1 milj. kilogramov kož domačih živali, torej vidimo, da je bilanca v tem oziru za nas zelo neugodna.

(Dalje prihodnjič.)

BOJ ČEŠKOSLOVASKIH OBRTRNIKOV PROTI BATI.

Batova čevljarna v Zlinu na Moravskem, ki je največje čevljarsko podjetje v Evropi, prodaja namreč dnevno 25.000 parov samo na Češkoslovaškem in jih še enkrat toliko izvozi, ustvarja obrtnikov, v prvi vrsti čevljarjem, jako občutno konkurenco. Obrtniki, združeni v obrtniški stranki, imajo v češkem parlamentu sicer majhno zastopstvo, vendar pa so kot del vladne koalicije zastopani v vladi — poslanec obrtniške stranke je železniški minister —. Svoj vpliv hoče ta stranka izrabiti za to, da se predloži parlamentu vladni osnutek zakona, ki naj omeji preobčutno konkurenco Batove čevljarne. Po tem osnutku naj se čevljarjem prepove sprejemati popravila in ustanavljati prodajalne v vseh krajih, ki imajo manj nego 20.000 prebivalcev. Sicer je še vprašanje, bodo li češkoslovaški obrtniki s svojo zahtevo uspeli, vendar pa kaže ta primer, kake ogromne vrednosti je stanovsko zastopstvo v zakonodajnih korporacijah za interese obrtništva.

NETOČNA POROČILA O POLOŽAJU TRGOVSKIH TVRDK.

Gremij trgovcev v Ljubljani je dobil več poročil, da se širijo vesti o plačilnih težkočah nekaterih tvrdk, zlasti neke večje modne trgovine na Mestnem trgu. Ker so te vesti neutemeljene in izmišljene in brez vsake stvarne podlage, prosi predvsem gremijalne člane, pa tudi kupujoče občinstvo, da takim zlonamernim vestim, ki morejo posameznim tvrdkam škodovati, a škodujejo obenem tudi dobremu glasu naše solidne trgovine, ne verjamejo in tudi ne razširjajo, ker je tudi zlonamerno širjenje takih vesti strogo kaznivo. Gremij trgovcev bo v bodoče pozval posamezne tvrdke, kojim bi se hotelo na tak način škodovati, da proti raznašalcem takih vesti kazensko postopajo. — Načelstvo.

Sirarska anketa na Jesenicah.

V nedeljo 19. t. m. se je vršila na Jesenicah sirarska anketa Kmetijske družbe, katero je vodil predsednik Kmetijske družbe g. Sancin ter so se je udeležili poleg številnih delegatov mlekarških zadrug tudi zastopnik velikega župana g. vet. ref. Črne, zastopnik Oblastne skupščine g. inž. Ausec, delegat Zbornice T. O. I. g. dr. Pretnar, ravnatelj Zveze slovenskih zadrug g. inž. Trček in ravnatelj Zadrugne zveze g. dr. Basaj. Na dnevnem redu so bila sledeča, za našo mlekarstvo in sirarsko proizvodnjo in trgovino važna vprašanja: 1. Današnja kriza v mlekarstvu, nje vzrok in kako ji je odpomoči; 2. centralizacija sirne trgovine in otvoritev trgovske poslovalnice v Ljubljani; 3. ustanovitve osrednje sirne kleti v Boh. Bistrici.

G. inž. Šabec je kot poročevalec k prvi točki dnevnega reda povdarjal nujno potrebo, da se poveča produkcija, izboljša kvaliteta in pospešuje konzum mlečnih izdelkov, da se izdelki standardizirajo ter s posebnimi predpisi uredi in zaščiti promet z mlekom in sirom ter odpravi škodljivo krošnjarstvo. Komercijelno stran centralizacije sirne trgovine in vprašanje centralne sirarske poslovalnice je obravnaval g. ravnatelj Obrsnel, organizatorično pa g. ravnatelj Trček. Prvi se je pritoževal, da je posledica slabih cen siru medsebojno zbijanje cen in desorganizacija sirne trgovine. Omenjal je težkoče, ki jih povzročata slaba likvidnost terjatev za dobavljen sir pri trgovcih. Okrog 20 vagonov sirar čaka danes kupca v zalogah naših sirarn. Ivoz v Italijo je nemogoč, v Nemčiji bi cene konvenirale, a obstoje za enkrat še druge težkoče. Da se dosežejo boljše cene, je treba sirno trgovino organizirati in centralizirati posredovanje nakupa in prodaje v skupni poslovalnici v Ljubljani, ki bi posredovala proti proviziji bodisi samostojno, bodisi naslonjena na kako podjetje. Ustanoviti bi bilo treba poseben fond za pospeševanje izvoza.

G. ravnatelj Trček je ugotovil predvsem veliko napako, da ima pri nas vsaka vas ali fara svojo lastno mlekarstvo, kar ogromno podraži režijo. Ta znaša pri kapaciteti nad 500 litrov dnevno 10%, pod 500 litrov 15%, pod 200 litrov celo 20%. Racionelna kapaciteta bi znašala 500—1000 litrov dnevno. V Sloveniji je 70% takih mlekarških zadrug, ki minimalne racionelne kapacitete ne dosežajo, 20% je takih, ki jo dosežajo in le 10% takih, ki jo presegajo. Treba je kredita producentom sirar za predjume, da blago lahko čaka. Izvesti je standardiziranje blaga in rajoniranje proizvodnje. Centralizacija prodaje je nujno potrebna in bi prinesla velike koristi, izvedljiva pa je le, če so interesi disciplinirani.

V debati, ki je sledila tem izvajanjem, je zastopnik Zbornice T. O. I. dr. Pretnar povdarjal interes, ki ga imajo tudi trgovski krogi za prospevanju kmeta in zato tudi za predmetna vprašanja. »Če se godi dobro kmetu, se dobro godi tudi drugim.« Ker gre danes slabo kmetu in je njegova kupna moč oslabela, trpi vsled tega tudi trgovina, obrt in industrija na pomanjkanju nakupov in naročil. Omenjal je pritožbe in želje trgovstva v pogledu sirne kupčije ter navedel statistične podatke zunanje trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki, ki ka-

žejo v teku zadnjih let ogromen padec izvoza tega blaga in veliko količino uvoza, ki znaša samo na siru v letu 1926 5 in pol milijona dinarjev (Švica 3-2 milj., Italija 1-5 milj., Francija 0-5 milj. dinarjev).

Po referatu g. Mencingerja o ustanovitvi sirne kleti v Boh. Bistrici so se soglasno sprejele resolucije. V teh se ugotavlja, da je odpomoč v tej krizi le v združenji samopomoči, v združitvi v skupno osrednjo organizacijo. Uvideva se nujna potreba, da se pospešuje produkcija in prodaja sira s centralizacijo v to potrebnih poslov. Osnovati se ima v Ljubljani osrednje vodstvo za organizacijo produkcije kakor tudi za posredovanje sirne trgovine, ki naj bi združevala v svojih rokah sirno trgovino vseh sirarskih in mlekarških organizacij v deželi. Pri- znavna se, da je treba za povzdigo sirsarstva za vse prizadete sirsarske organizacije moderno opremljene osrednje kleti pod vodstvom poklicnega strokovnjaka. Zahteva se zaščita proti krošnjarskemu načinu trgovanja z mlekom in mlečnimi izdelki ter stroga kontrola produkcije in prometa v higijenskem pogledu.

Končno so bili izvoljeni v pripravljalni odbor za ustanovitev centralne poslovalnice za prodajo sira v Ljubljani gg. inž. Lah, inž. Trček, dr. Basaj, ravnatelj Obersnel, inštr. Krže in vet. Črne.

Trg in industrija v Sovjetski Uniji.

Pod tem naslovom objavlja v »Neue Freie Presse« z dne 11. t. m. njen stalni dopisnik inž. Nikolaus Basseches zanimive podatke o ruskih prilikah, ki jih podajamo v prevodu.

Notranji trg Sovjetske Rusije se nahaja v znamenju kronične blagovne lakote. Njeni vzroki so predmet diskusije dnevnega in gospodarskega časopisja. Četudi poskuša praktična gospodarska politika sovjetske vlade omiliti to krizo, ki znači nekaj čisto posebnega za današnji svetovno-gospodarski položaj, je vendar jasno, da bo to stanje trajnega značaja. Slavnim »škarjam« Trockija — diskrepanci med cenami poljedelskih in industrijskih produktov, osnovnemu problemu sovjetskega narodnega gospodarstva — se pridružujejo še druge »škarje«, nesorazmerje med ponudbo in povpraševanjem. V minulih tednih se je napetost med obstoječim in nujno potrebnim še povečala. Vzrok temu je dejstvo, da je pričelo prebivalstvo v minulih mesecih kopičiti gotove vrste blaga iz strahu pred vojno, ki ga je vzbujala intenzivna vladna propaganda.

V vsakem drugem narodnem gospodarstvu bi se bila ostrá blagovna kriza, ki vlada v Sovjetski Uniji, izrazila v porastu cen, potom izjednačenja med obstoječim kupa množnim povpraševanjem in blagovno ponudbo. Od take konjunktura bi imeli koristi industrija in trgovina in kriza bi na zunaj izgnila. Z odstranitvijo krize pa bi bilo istočasno nastopilo znižanje življenskega standarda širokih mas. Kot naslednji val gospodarskega življenja bi prišla na mesto blagovne lakote slej ali prej odjemna kriza. Toda v ruskem smotrenem gospodarstvu, vkljenem v železne verige in podvrženim političnim vidikom, moreta industrija in trgovina le malo in posredno izrabiti konjunkturo. Kljub blagovni lakoti more vlada zapovedovati svoji lastni industriji in držati cene na enakem nivoju. Napravil se je celo poiskus, znižati cene, ki se sicer ni popolnoma posrečil, a je vendar značilen. Potom zvišanja cen se torej blagovna lakota ne pobija. Nesorazmerje med denarno zalogo in obstoječo blagovno množino ostane še naprej. V toku zadnjega leta, od 1. oktobra 1926 do 1. oktobra 1927, je narasla denarna zaloga v prebivalstvu za 24%. V istem času se je zvišala ponujena blagovna množina samo za brutto 11% in netto 8%, v tekočem gospodarskem letu pa se bo predvidoma povečala samo za 5%. Umevno je, da industrija ne more slediti vedno bolj naraščajočim potrebam trga. Najtežji je tržni položaj v tekstilnem

blagu. Četudi je tekstilna industrija doživela mogočen razmah — produkcija bombažnega blaga je znašala v gospodarskem letu 1924/25 1'5 milijarde metrov, 1925/26 2 milijardi metrov in v gospodarskem letu 1926/27 celo 2'3 milijarde metrov — vendar še vse to ne zadošča. Konzum bombažnega blaga, računani na glavo prebivalstva, znaša danes 77% v razmerju s predvojno dobo. Toda pred vojno se je prebivalstvo preskrbovalo samo s približno 60% ruskih fabrikatov. V teh 60% pa so vračunani tudi obrati, ki se nahajajo danes v Poljski in v Estlandiji.

Industrijalizacija je torej raz narodnogospodarski vidik nujno potrebna. Praktični rezultati te industrijalizacije pa se bodo mogli pokazati šele po nekaj letih. Danes učinkujejo bolj negativno, povzročujoč večjo in ostrejšo blagovno lakoto. Kajti industrijalizacija investira ogromne kapitale za gradbo težke industrije, v kapitalni ustanovitvi velikih industrij. Poteči bodo morala leta, predno bo mogla baza težkih industrij zvišati produkcijske zmožnosti lahke in neposredne konzumne industrije. V nacionalizirani ruski industriji sta se sploh zoblikovala dva značilna kroga. Del industrije — tisti, katerega produkcijski proces se steka neposredno v mase konzumentov — gre drugo razvojno pot, ko one državne industrije, katere tvorijo na ta način zaključen krog, da je država istočasno producent in konzument. Medtem ko je lahka in konzumna industrija, kakor tudi slednja preskrbujoča srednja industrija, visoko aktivna, ostane težka industrija pasivna. Izenačenje naj ustvari državni budžet. Dobro uspevajoča lahka industrija daje svoje dobičke državnim blagajni, ki služijo v obliki državnih dotacij deloma industrijalizaciji, deloma pa finančni podpori težke industrije. Tekstilna industrija n. pr. izkazuje za minulo leto več kot eno milijardo rubljev čistega dobička. Iz tega se deloma tekstilna industrija sama razširja, večinoma pa se donaja njen čisti dobiček težki industriji. V toku treh let — dve sta že minili — se naj investira v industrijalizacijske svrhe iz državnega proračuna ena milijarda 190 milijonov rubljev. Od tega odpade na tekstilno industrijo samo 34 milijonov ali 3%. Skupaj se naj investira v istih treh letih za napredek industrije 2 milijardi 967 milijonov rubljev, od katerih odpade na tekstilno industrijo 510 milijonov rubljev ali 11%. V istem času pa je morala tekstilna industrija oddati od svojega čistega dobička 555 milijonov rubljev državnim blagajni, celokupna industrija pa 1 milijardo 360 milijonov rubljev. To nam nudi jasno sliko: Tekstilna industrija prispeva 40% k skupnim državnim dohodkom iz industrije (ne-vštevši davke), je sama soudeležena na industrijalizaciji samo s 17% in dobiva od države samo 3% vseh sredstev, ki jih nudi slednja v industrijalizacijske svrhe. Ne more pa tudi biti drugače, kajti precej buren razvoj ruskega trga, ki je radi monopola zunanje trgovine odrezan od svetovnega trga, vzbujala nevarnost, da drvi lahka industrija naprej, ne da bi imela za to potrebne podlage. Že danes so energijski viri Sovjetske Unije preobremenjeni. Energijski viri Moskve delajo brez vsake rezerve, preobremenitev vseh turbin, ki se nahajajo v Moskvi, prekašajo mejo mogočega. Sličen je položaj v vsej Sovjetski Uniji. Izgraditev elektricitetnega gospodarstva je torej ena najvažnejših nalog, kateri se posveča sovjetska vlada. Sedanja skupna kapaciteta energijskih virov znaša 200.000 kilovatov, v toku naslednjih petih let pa se naj zviša na 749.000 kilovatov.

Iz prednjih podatkov bi mogli izvajati rapiden porast življenskega standarda prebivalstva. Vendar vsebuje posebnost Rusije, predvsem njenega gospodarstva, deloma notranje procese, ki jih je težko pregledati. Pri 140 milijonskem narodu je narodno-gospodarski multiplikator ogromen in vsaka sprememba v budžetu posameznika rodi gigantske narodno-gospodarske pojave. Izvršena agrarna revolucija na eni strani in uniformiranje

življenskih oblik na v mestih na drugi strani sta privedli do spremembe elementov v konzumnem budžetu posameznega gospodarstva. Najvažnejši moment, blagovna lakota, ki se more smatrati še za leta kot trajen pojav, je dejstvo, da se raztaplja naravno gospodarstvo v vedno bolj se razširjajočem denarnem gospodarstvu in to v tempu, ki je sicer za evropske pojme počasen za ruske pa zelo brz. Ta proces se razvija v prostranem državnem ozemlju tako naglo, da prehaja narodno-gospodarska ost že od denarnega gospodarstva h kreditnemu, medtem ko se še nahaja narodno-gospodarsko zaledje širokih ljudskih plasti v stanju naravnega gospodarstva. Sprememba kmetskega budžeta je pri površnem opazovanju izredno majhna. Pri ogromnem številu kmetov pa povzročajo te spremembe velike pregrucije v konstrukciji trga. V vedno večji meri prehaja kmetijstvo k denarnemu gospodarstvu, kar ima za posledico zvišanje blagovnih potreb kmečkih mas. Mestno prebivalstvo pa prehaja od denarnega gospodarstva k kreditnemu. Soudeležba delavcev pri hranilnicah, pri finansiranju notranjih posojil in izraba takozvanega »delavskega blagovnega kredita« pri konzumnih društvih od strani delavcev vedno bolj narašča, ne da bi se pri tem življenski standard absolutno zvišal. Vse to so znaki prehoda mestnih mas h kreditnemu gospodarstvu tudi v posameznem gospodarstvu, k modernemu brezenarnemu prometu, ki poveča kapaciteto konzumentskega trga. Industrijalizacija pa mora naravno ta proces pospešiti.

Že omenjen proces, ki je v posameznem gospodarstvu mikroskopično majhen, radi velikosti multiplikatorja prostranega ozemlja pa povzroča gigantske pojave, je od največjega pomena za ostale sosedne države. Blagovno lakoto bi moglo samo omiliti odprtje mej, odstranitev monopola zunanje trgovine. K temu koraku pa se sovjetska vlada še pač ne bo tako kmalu odločila. Namesto tega nastopa laviranje, ki omili vsakočasno krizo. Povzroča pa, da se zrine kriza iz enega področja narodnega gospodarstva v drugo. Ako se posreči mimgrede, omiliti blagovno lakoto, trpi navadno druga panoga narodnega gospodarstva. Ali pade življenski standard določenih življenskih plasti, ali pa se povečajo znane »škarje«, nesorazmerje med cenami industrijskih in poljedelskih produktov. V efektu: Industrijski proizvodi postanejo dražji za kmeta, nakup poljedelskih produktov trpi, eksport nazaduje in z njim tudi import za industrijalizacijo. Proces preoblikovanja ruskega naravnega gospodarstva v denarno gospodarstvo spreminja tako popolnoma sliko ruskega trga, da v nekaterih letih narodno-gospodarski opazovalec ne bo mogel več spoznati stare Rusije.

ZAHTEVA, DA SE O OBLASTNIH PRORAČUNIH ZASLIŠIJO GOSPODARSKI KROGI.

Kakor poročajo časopisi v Sarajevu, se je obrnila tamošnja trgovska in obrtniška zbornica na ministrstvo trgovine in industrije s posebno vlogo, v kateri zahteva, »da se oblastna trošarina na pivo, konzumirano v sarajevski oblasti, ukine ali vsaj primerno zniža, ker se ž njo ogroža obstoj sarajevske delniške pivovarne. Svojo zahtevo utemeljuje sledeče: Moglo bi se sicer prigravarjati, da je bila ta trošarina uvedena z uredbo, objavljeno v uradnem listu, ki je s tem dobila moč zakona, vsled česar je nemogoče, jo izpremeniti. Zbornica mora ugotoviti, da je uvedba te trošarine došla nenadoma in da o uvedbi niso bili predhodno poučeni niti zbornica niti interesenti, ker bi sicer oni kot drugi vložiti proti tej nameri svoj protest. Vsekakor je neumestno, da se take doklade, ki zadevajo naše gospodarstvo, od njega zahtevajo. Gospodarstvo mora v naprej vedeti za vsako namero morebitne fiskalne obremenitve tako od strani države, kakor od strani samoupravniških teles, bodisi da se proti njim zavaruje in jih eventualno prepreči, bodisi da jih upošteva v svoji kalkulaciji in temu primerno uredi svoje poslova-

nje. Da bi se v bodočnosti preprečila taka in slična iznenadenja v prvi vrsti od strani oblastne samouprave, ki radi pomanjkanja direktiv za pravilno svoje finansiranje brezglavno uvaja razne doklade in takse na industrijsko produkcijo, smatra zbornica za umestno, da se oblastni proračuni in predlogi predhodno še pred končno odločbo priobčijo zbornicam, katere bi se po zaslišanju interesiranih panog mogle o njih izčrpno izjaviti.« — Predlog je jako umesten in bi bil tudi glede ljubljanskih in mariborskih oblastnih doklad in taks jako aktualen.

KREDITNE OMEJITVE BUDIMPEŠKIH BANK.

Budimpeške banke so v zadnjem času dovoljevanje kreditov znatno omejile in so več klientom kredite odpovedale. To odredbo si razlagajo s ponovnim naraščanjem insolvent; beremo, da so imeli nekateri denarni zavodi pri polomih raznih tvrdk velike izgube. V zvezi s tem se bojijo krize zaupanja. V gospodarskih krogih pa protestirajo proti zaprtju kredita in izjavljajo, da ni nobene vzroka za to odredbo.

KREDITORJA SVETA.

New York Trust Company izdaja časopis, »The Index« imenovan. Po njegovih podatkih sta naložili Vel. Britanija in U. S. A. v zadnjih letih sledeče zneske v inozemstvu:

Leto	Vel. Britanija milijonov dolarjev	U. S. A. milijonov dolarjev
1922	680	682
1923	680	414
1924	675	878
1925	440	1031
1926	555	1135
1927	680	1377

Pred šestimi leti sta si bili obe državi enaki in je Vel. Britanija razen leta 1925 ostala še na precej enakem stališču. U. S. A. so pa razen leta 1923 svoj v inozemstvu naloženi kapital neprestano dvigale in so dosegle že dosti več kot dvakratni angleški znesek. Vendar zaostaja vsota vseh komercialnih glavnih naložb Zednjenih držav z zneskom 13 milijard dolarjev še zelo za naložbami Vel. Britanije, ki znašajo 20 milijard dolarjev. Upoštevati moramo seveda, da je potrebovala Anglija skoraj celo stoletje, da si je nabrala to bogastvo, dočim so znosili Amerikanci svoje bogastvo v enem desetletju skupaj.

ZNIŽANJE OBRETNOSTI MERE ZA HIPOTEKARNI KREDIT NA ČESKOSLOVAŠKEM.

Češka hipotekarna banka je znižala obrestno mero za hipoteke na 5% tako, da znašajo obresti všteti upravne stroške maksimalno 5'6%. Temu vzgledu so takoj sledili tudi drugi zavodi, predvsem zavoda za socialno zavarovanje in pokojninsko zavarovanje, ki nalagata svoj razpoložljiv kapital v hipoteke. S tem znižanjem se je Češka izdatno približala stanju obrestne mere za hipoteke v predvojni dobi, ki je znašala, na primer v Pragi 4½—5%. Od znižanja obrestne mere si obetajo optimisti tudi znižanje najemnin v novih hišah za približno 10%.

Iz naših organizacij.

Posiv vsem članom srezkega gremija trgovcev v Celju. »Srezki gremij trgovcev v Celju« poziva vse člane, ki še niso poslali izjave na okrožnico glede akcije za zboljšanje trgovskih interesov, naj predmetnemu vabilu nemudoma ustrežejo, da se stvar brezpotrebno ne zavlačuje. — Načelstvo.

ZASTOPSTVA, PONUDBE IN POVPRŠEVANJA.

Naslovnik grških trgovskih in industrijskih tvrdk po najnovjših uradnih podatkih izide v kratkem v izdajateljstvu grške trgovske zbornice v Nemčiji. Naslovnik bo vseboval približno 7000 strokah razvrščenih tvrdk. Cena v celem platnu vezanega naslovnika bo približno 10 RM za komad. Naročila sprejema: »Verlag der Zollhandbücher für den Welthandel« (Reimar Hobbing), Berlin SW 61, Grossbeerstrasse 17.

Trgovski posli z Rumunijo. Tvrdba Hugo Adler v Bukarešti, Strada Regala 15, posreduje v vseh trgovskih poslih.

Ljubljanska borza.

Tečaj 21. februarja 1923	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold.	—	22-92
Berlin 1 M	13-5675	13-5975
Bruselj 1 belga	—	7-9272
Budimpešta 1 pengö	—	9-9507
Curih 100 fr.	1093 50	1096 50
Dunaj 1 šiling	8-0025	8-0325
London 1 funt	277-20	278 —
Newyork 1 dolar	56-81	57-01
Paris 100 fr	—	223 88
Praga 100 kron	168-33	169-13
Tret 100 lir	300-60	302-60

Trgovina.

Konferenca srednje- in južnoevropskih produktnih borz. 23. marca se bo vršila v Bratislavi konferenca imenovanih borz, na kateri bodo določili smernice za zborovanje teh borz v Pragi v aprilu. Na zborovanju v Pragi se bodo posvetovali posebno o formulaciji enotnih pravil pri ocenjevanju blaga pri kvalitetnih ugovorih, dalje o pripravah za izdelavo donavskega kontrakta za trgovino s pšenico in ovsom, nato pa o izvedbi pravdovrekov inozemskih borznih razsodišč.

Pooblaščenca. trgovinska agencija v Carigradu. V Carigradu se je ustanovila Pooblaščenca agencija kr. SHS, ki je interesentom v vseh trgovskih poslih, ki se tičejo turške republike, z informacijami rade volje na razpolago.

Organizacija sladkorne trgovine v Avstriji. Pred kratkim ustanovljena organizacija avstrijskih trgovcev s sladkorjem namerava določiti najnižje prodajne cene za prodajo na drobno in na debelo. Uvrstiti hoče v ta namen trgovce v tri skupine. V prvo skupino bi spadali trgovci, ki prodajo na leto najmanj 400 vagonov, v drugo oni, ki prodajo najmanj 80 do 100 vagonov in v tretjo oni, ki se glede odjema ne morejo vezati. Namen organizacije je med drugimi tudi ta, da se dvigne konzum domačega sladkorja. Ako se namera posreči, bo Avstrija krila 80% svojega konzuma z lastnim produktom.

Industrija.

Štrajk v angleški bombažni industriji. Po neuspešnih pogajanjih z zvezami delavcev je zveza delodajalcev bombažne industrije v Manchesteru priporočila svojim članom, naj odpovedo na koncu februarja za 1. april dogovor o mezdah in o delovnem času ter naj ponudijo delavcem kot pogoj nadaljnje zaposlenosti skrčenje mezde za 12 1/2% ter podaljšanje delovnega časa od 46 na 52 1/2 ur na teden. Pričakovati je ali štrajk ali izprtje.

Dogovor med ameriško in evropsko železno industrijo. Na berlinsko borzo je dospelo poročilo iz Newyorka, da je bivanje predsednika ameriškega jeklenega trusta E. P. Thomasa v Parizu namenjeno osnovanju predpogojev za sodelovanje ameriškega jeklenega trusta z evropskimi železnimi industrijami. Vodja ameriškega jeklenega trusta je obenem tudi predsednik izvozne organizacije tega trusta. Iz Pariza bo poteval v London in Berlin, da sklene z železno industrijo dogovore glede izvoza železa iz Evrope v Ameriko. Dalje ima Thomas namen, da se dogovori tudi glede eksporta ameriške in evropske železne industrije. Berlinska borza je mnenja, da bi bile v slučaju eventualne udeležitve tega načrta podane smernice za ustanovitev svetovnega železnega monopola.

Denarstvo.

Polletna bilanca ogrskih denarnih zavodov. Ogrski denarni zavodi bodo priobčali v bodoče bilance po enotnem vzorcu. Ta enotni vzorec odgovarja skraj popolnoma onemu, ki je v Nemčiji običajen. Določeno je tudi, da bodo objavljali bilance na pol leta. Prve po enotnem vzorcu sestavljene bilance bodo objavili po poteku polletne bilance pro konec junija 1923. Ker je — kakor poročamo na drugem mestu — zveza hranilnic in bank razširila v prav zadnjem času svoj delokrog tudi na provincialne zavode, velja ta sklep za vse važnejše denarne zavode na Ogrskem. Zveza hranilnic in bank je označena s kratico »Tebe«. Od novih ukrepov si obetajo velikega olajšanja in bistveno pospešenega poslovanja v denarnem prometu.

Ureditvev industrijskega hipotekarne kredita na češkoslovaškem. Češkoslovaški gospodarski krogi se intenzivno bavijo z vprašanjem hipotekarne kredita za industrijo. Zamišljajo si ureditev tega perečega vprašanja na ta način, da se deželnim zavodom za hipotekarni kredit priključi posebni oddelek za industrijo, ki naj bi izdajal na tovarniških napravah zavarovane obilgacije. Ako se jim posreči odstraniti še nekatere ovire za ta načrt, bo industriji mogoče dobiti na svoje tovarniške naprave cenen hipotekaren kredit, ki ne bo presegal 7% obresti. Ker plačuje industrija sedaj za svoje kredite 8 1/2 do 10% obresti, bi razvoj hipotekarne kredita brez dvoma ugodno vplival na obrestno mero.

Razstave in sejmi.

Lipski velesejem. Pomladanska prireditvev lipskega velesejma se vrši letos od 4. do 10. marca. Tudi v okviru letošnje prireditve se vrše najrazličnejše razstave. Natančnejše informacije daje tvrdka Stegaj in drug, v Ljubljani, ki ima častno zastopstvo lipskih vzorčnih velesejmov. Kalkulacija stroškov petidnevnega bivanja v Lipskem: Sejmska legitimacija Din 70—, vožnja III. razred tja in nazaj Din 1000—; stanovanje III. razred, po zM 450 = zM 2250; enkratna posredovalnina zM 150; skupaj zM 24—, a Din 14— = Din 336—. Prehrana a Din 80— = Din 400—; vse skupaj Din 1806—. — Za češkoslovaške železnice opozarjamo, da mora biti prilepljen na sejmski legitimaciji češkoslovaški kolek in sicer Kč 2— pri vožnji v I. razredu, Kč 1— pri vožnji v II. razr. in Kč 0-50 pri vožnji v III. razredu.

Za posetnike pariškega velesejma, ki se javijo pri francoskem konzulatu v Zagrebu za »legitimacijo za nakupovalce«, izdaja konzulat potna viza po znižanih pristojbinah v iznosu Din 13—. Viza, ki se izdajo po znižanih pristojbinah, bodo veljala samo za čas od 2. do 28. maja 1923.

Mednarodni vzorčni semenj v Budimpešti. Trgovska in obrtniška zbornica v Budimpešti, ki je organizator velesejma, namerava prirediti v okviru velesejma od 28. aprila do 7. maja 1923. posebno razstavo za pospeševanje občin. Zastopane bi bile tu razne skupine in sicer: zgradbe, elektrifikacija, hidraulične konstrukcije, higijena, ognjegasna služba, promet, šumarstvo. Poleg tega se vrši v času velesejma v Budimpešti tudi kongres inženjerjev in arhitektov, na katerem se bodo obravnavali problemi konstrukcije cest. Trgovska zbornica v Budimpešti je pripravljena, da dá brezplačno potrebno zemljišče na razpolago, če bi se hotela udeležiti razstave ofielno tudi naša vlada. Cena pokritih prostorov za zasebne razstavjalce znaša od 6 do 22 pengö, po legi izbranega prostora. Generalni konzulat kr. SHS v Budimpešti priporoča našim gospodarskim krogom, da se razstave udeležijo v čimvečjem številu.

RAZNO.

Maloazijske železnice. Pri ministrtvu za javna dela v Angori so vložile glede gradbe novih železniških prog v Mali Aziji predloge tri skupine: nemška, ameriška in italijanska. Sedaj te predloge proučujejo. Minister za javna dela je imel že tozadeven razgovor z zastopnikom ameriške skupine in mu je dal pojasnila o novih zgradbah in o gradbenih načelih Turčije. Zastopniki skupin so se razgovarjali tudi že s finančnim ministrom.

Ruski žitni pridelek. O tem pridelku se je že zelo veliko pisalo, enkrat tako, drugič drugače. Sedaj je objavil ruski poljedelski zavod končnoveljavne tozadevne zaključke za sledeče štiri žitne vrste v letih 1926 in 1927; v milijonih ton:

	1926	1927
Pšenica	22'3	20'4
Rž	22'9	24'6
Ječmen	55'0	47'0
Oves	14'3	13'0

Razen rži so torej vse kulture napram letu 1926 nazadovale.

Položaj na trgu surove svile. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Milana: Položaj na tukajšnjem trgu surove svile je

bil v preteklih dnevih v znamenju živahnosti, manj vsled številnih zaključkov — ki jih je bilo pa tudi dosti — kot vsled stalnega dviganja cen za italijansko svilo. Dvigajoča se tendenca ima svoj glavni vzrok v zboljšanjem tržnem položaju na Kitajskem in Japonskem. Dalje je povzročila velik optimizem pri producentih vest, da so porabili Amerikanci v januarju nad 52.000 bal. Slednjič so razni nakupi Newyorka ter zvišani interes Lyonsa za milanske kvalitete trg še bolj utrdili tako, da so šle cene zelo navzgor. — Pričakovali so in bali so se, da bo umetna svila naravno surovo svilo sčasoma popolnoma izrnila. A kljub izredno pomnoženi produkciji umetne svile se dviga tudi produkcija surove svile, zlasti še v prav zadnjem času.

Nov list v Mariboru. 20. februarja je v Mariboru začel izhajati »Posredovalec delac«. Nepolitičen list za posredovanje dela in zasluzka. Izhaja mesečno trikrat in sicer vsakega 1., 10. in 20. v mesecu. Uredništvo in uprava se nahaja v Mariboru, Slovenska ulica št. 2. — List se bo bavil s posredovanjem dela in zasluzka v celi državi SHS kakor tudi z izseljeništvom. Uredništvo je prevzel g. Vinko Kovačič, bivši šef državne posredovalnice za delo v Mariboru.

Borza dela v Mariboru. Od 12. do 18. februarja je iskalo dela 1159 moških in 248 žensk, t. j. 1047 oseb, 89 mest je bilo prostih, delo je dobilo 26 moških in 25 žensk, t. j. 51 oseb, odpotovalo jih je 35, odpadlo pa 196; od 1. januarja pa je dela iskalo 825 moških in 302 ženski, t. j. 1127 oseb, 518 mest je bilo prostih, 309 oseb je dobilo delo, odpotovalo jih je 937, odpadlo pa 245.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 3 hlapi, 10 viničarjev, 4 mazarji, 2 vrtnarja, 1 tapetnik, 1 čevljar, 1 kovač, 1 urar, 3 ključavničarji za tovarno vagonov v Srbiji, več vajencev (pekovske, kovaške, kamnoseške, mizarne obrti), 3 kmečke deklet, 5 kuharic, 2 vzgojiteljici, 1 natakarica, 5 šivilj za perilo, 4 služkinje, 1 gospodinja, 1 varuška. — Išče se trgovski vajenec z vso oskrbo v hiši. Obrniti se je na Borzo dela v Mariboru.

Drobne vesti. Pisali smo že o razpisu zgradbe vodovoda iz gorovja Rila v bolgarsko glavno mesto Sofija. Beremo, da je oddala sofijska občina gradbo vodovoda ital. tvrdki Societa di Costruzione di Roma. — Leta 1926 je znašalo število meničnih protestov v Bolgariji 206.142, leta 1927 pa 198.841. Vrednost protestiranih menic je znašala leta 1926 eno milijardo in 800 milijonov levov, lani pa eno milijardo in 600 milijonov. — Svota notranjih posojil Sovjetske Rusije se je dvignila od 1. oktobra 1926 do 1. januarja 1928 od 417'3 milijonov rubljev na 943'4 milijonov. — Hranilne vloge v vseh hranilnicah Sovjetske zveze so se dvignile v isti dobi od 90'5 na 208 milijonov rubljev. — Finska vlada bo najela v New Yorku posojilo v znesku 15 milijonov dolarjev; emisijski tečaj 92 1/2%, obrestna mera 5 1/2%, doba 30 let. S tem posojilom hočejo plačati 6 1/2-odstotno skandinavsko posojilo iz leta 1921. — Trgovsko sodišče na Dunaju je otvorilo poravnalno postopanje proti bančnemu podjetju Nagel und Wortmann. Položaj še ni jasen; tvrdka ponuja prejkoslej 35-odstotno poravnalno kvoto, plačljivo tokom enega leta. — Pripravljalni odbor za Mednarodno gospodarsko konferenco je zboroval te dni v Pragi in je sklenil, da se skliče konferenca v oktobru; treba je temeljitih priprav. — Leta 1927 je dospelo na poštne urade v Nemčiji 29 tisoč poštnočekovnih kontov; vpisov je bilo 662 milijonov, prometna svota 136 milijard mark. Imovina poštnočekovnih naročnikov je znašala na koncu preteklega leta 657 milijonov mark. — Ogrska tovarna gumija, ki je izplačala lani dividendo 1 pengö, bo izplačala letos na prifisk angleških lastnikov delnic 3 pengö. — Rumunski eksport lesa in petrolejskih produktov kaže dobro tendenco, slabši je pa postal eksport poljedelskih pridelkov, zlasti eksport koruze in pšenice.

Po svetu. Beremo, da bodo ameriške zvezne rezervne banke obrestno mero spet zvišale. Gre za zgubljeno gospodarstvo nad ameriškim denarnim trgom. — »Mitteldeutsche Kreditbank« je imela v preteklem letu 1,820.000 mark čistega dobička. — Na Dunaju je začelo število brezposelnih padati, okoli srede febru-

arja je znašalo ca 87.500, lani ob istem času pa 101.500. — Pivovarna Reininghaus bo izplačala za preteklo poslovno leto 11-odstotno dividendo. — Britanske jeklarne so dvignile cene za jeklene plošče, profile in traverze za 5 šilingov pri toni. Položaj jeklene industrije se je vsled dviganja kontinentalnih cen v splošnem zboljšal. — Poljsko trgovsko ministrtvo je zgotovilo načrt za ustanovitev poljskih trgovskih zbornic v inozemstvu in inozemskih na Poljskem. — V Češkoslovaški so zvarili lani okoli 10 milijonov hektolitrov piva, za 310.000 hektolitrov več ko leta 1922. Eksport je znašal 231.000 hl, 9000 hl več kot leto prej. — Comptoir d'Escompte de Genève je imel lani 4,374.000 švic. frankov čistega dobička, leto prej 3,857.000. Dividenda bo zopet 7-odstotna. Delniška glavica bo 45 milijonov švic. frankov. — Compagnie Française de Petrole je dala upravnemu svetu pooblastilo za zvišanje glavnice od 75 na 450 milijonov frankov! Družba, ki je lastnica francoskega deleža 23-75% na Turkish Petrol Co., bo morala prispevati v tem razmerju k gradbenim stroškom pri napeljavi cevi v Mezopotaniji, ki jih cenijo na 1 milijardo frankov. Dalje namerava zgraditi družba v orientu in v Franciji skladišča in eventualno tudi rafinerije. — Kljub eksportnim težkočam, povzročnim po dvigu lire, se je italijanski eksport surove svile v letu 1927 zopet dvignil in je znašal 14,301.880 kg (leto prej 10 milijonov 88.944 kg). — V marcu bodo češke predilnice platna reducirale obrat; nekaj tovarn po več mesece sploh ne bo delalo. — Nemška zveza surovega železa bo prodajala v marcu po nespremenjenih cenah. Domača prodaja je zadovoljiva, eksport pa ne. — Koncentracija v poljskosloški kovinski industriji se nadaljuje. — Na praški produktivni borzi bodo zopet vpeljali trgovino s kavo. Upoštevali bodo uzance drugih borz. — Za 1 borzni sedež je bilo vplačanih na newyorški borzi 295.000 dolarjev. — V zadevi tvrdke Orendi se je dosegla izvensodna poravnava in so se domenili na 40-odstotno kvoto, ki jo bodo upnikom takoj izplačali. — Na Angleškem z Irsko je 562 milijonarjev, ki imajo letnih dohodkov po 50.000 funtov in več. 138 jih je med njimi, ki imajo nad 100.000 funtov dohodkov. — Neka italijanska tvrdka bo izgradila albansko pristanišče Drač. Če bodo stroški prekoračili svoto 8 milijonov lir, bo previšek plačala italijanska vlada in bi potem italijanske ladje pet let ne plačale nobenih pristaniških pristojbin. — Češkoslovaške tovarne celuloze bodo pristopile k mednarodnemu celuloznemu kartelu. Eksportna kvota, ki so jo dosegle, je zadovoljiva in so jo razdelile med posamezne obrate. — Avstrijska strojna industrija je zaposlena sedaj s ca 60 do 70% svoje kapacitete. — Vse hranilne vloge v Rusiji znašajo 225 milijonov rubljev; vlagatelj je 3 milijone.

Gospodarske vesti. V Rimu je pričela zborovati zveza za izmenjalni promet z inozemstvom. Posvetovanja bodo obsegala vsa važna vprašanja italijanske uvozne in izvozne trgovine. Novi urad je bil ustanovljen v svrhu, da regulira trgovske zveze Italije z inozemstvom. — Ze 70 let obstoječa dunajska vinska tvrdka Peter Bosan in sinovi je zaprosila za uvedbo poravnalnega postopanja. Pasiv je 1,500.000 šilingov, aktiv 1,300.000. Ponudili so 35%. — Odbor reprezentančne hiše v Washingtonu je sprejel zakonski načrt, ki pooblašča sindikate kalija in kavčuka, da izvedejo skupne nakupe; ti kolektivni nakupi so torej izven protitrustnega zakona. — Hranilne vloge v Nemčiji so znašale na koncu preteklega leta 4665'4 milijonov mark; v letu 1927 so se pomnožile za 1569 milijonov mark, mesečno za 130 milijonov. — Kitajska vlada je dovolila zopetno otvoritev sovjetskoruske banke v Šanghaju, ki so jo bili zaprli v preteklem decembru. Za otvoritev so se potegnili zlasti kitajski trgovci s čajem in so dejali, da je banka potrebna za financiranje velike in še naraščajoče čajeve trgovine z Rusijo. — Po dolgem času so se izvršili v U. S. A. zopet enkrat večji nakupi bombaža po Indijcih. — Moravske sladkorne tovarne bodo izplačale za poslovno leto 1926/27 dividendo 90 Kč. — Cene kositra na londonskem trgu so padle na novo in so takšne, kakoršne še niso bile od leta

1925 naprej, 10. februarja n. pr. 235 1/2 funtov. — Zunanja trgovina Češkoslovaške v januarju je bila sledeča: izvoz 1551 milijonov Kč, uvoz 1318 milijonov, aktivnost 233 milijonov. Izvoz se je v primeri z lanskim januarjem dvignil za 268 milijonov, uvoz pa za 430 milij. Kč. Narasel je uvoz surovin in izvoz fabrikatov. Tako pri uvozu kot pri izvozu je prva Nemčija, vselej s ca. 25%. Jugoslavija je prodala Češkoslovaški v januarju za ca. 30 milij. Kč blaga etc., kupila je pa za ca 64 milij. Kč izdelkov i. dr., tako da je bila naša trgovina s Češkoslovaško močno pasivna. — Mednarodna konferenca izdelovalcev umetne svile na Dunaju je sklenila, da cen enkrat ne bo dvignila, čeprav bi bilo zvišanje cen opravičeno. — V bilančni seji Prve plzenske delniške pivovarne so sklenili, da bodo predlagali občnemu zboru izplačilo 33 1/2 odstotne dividende, to je 100 Kč. Lani so izplačali za 16 mesečno poslovno dobo dividendo 120 Kč. — Ogrski kartel bank se je razširil; vse ogrske provincialne hranilnice in banke so priglasile svoj pristop k zvezi hranilnic in bank, ki so ji pripadali doslej le budimpeški denarni zavodi. Provincialni zavodi so se obvezali, da se bodo zavrnali po politiki kartela. — Profesorški kolegij tehniške visoke šole na Dunaju je nasvetoval vladi izvedence v vprašanju elektrifikacije železnic itd. S tem se je postavil kolegij na stran onih, ki so za elektrifikacijo. — V marcu bodo izplačali kupon železnice Donava—Sava—Adrija (Južna železnica) s štirimi zlatimi franki = 77 ameriškimi cents. 36 fr. pride na normalno obrestovanje, 4 pa na prihranke obligacijskega fonda i. dr. — Hausse v cenah kož, ki je trajala več mesecev in ki se je v zadnjih tednih ustavila, je sedaj menda končana. — V zadnjih dneh so se na mednarodnih bombaževih trgih cene bombaža dvignile, v Newyorku n. pr. od 4. febr. do 14. februarja od 17 1/2 na 187 cents. — Italijansko časopisje priobčuje podatke o izvozu italijanskih avtomobilov v letu 1927. Vsega skupaj so izvozili 33.312 avtomobilov. Ta številka je nekoliko manjša kot ona leta 1926 in si jo razlagajo iz gospodarskih težkoč lanskega leta. — Poljske sladkorne rafinerije zahtevajo od vlade zvišanje domačih sladkornih cen. — Insolventna je postala tvrdka žipk Jos. Heiner Bürger v Warnsdorfu na Češkem; pasiva 1.350.000, aktiva 900.000 Kč, ponujena poravnalna kvota 30 odstotkov. — Upravni svet italijanskega saveza za pomorski kredit je sklenil

predlagati občnemu zboru razdelitev dividend 30 lir. — Letno poročilo Rumunske Narodne banke objavlja sklep rumunske vlade, da se stabilizira lej po sedanjem tečaju.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1000 kg francoskega jedilnega olja in glede dobave 2 vagonov koruze; do 5. marca t. l. glede dobave 1 transformatorja; do 7. marca t. l. glede dobave 1 motovila; do 9. marca t. l. glede dobave 1 motovila. — Vršili se bosta naslednji ofertalni licitaciji: Dne 7. marca t. l. pri Upravi državnih monopolov, ekonomsko odelenje v Beogradu glede dobave cigaretnega papirja. — Dne 12. marca t. l. pri 32. artilerijskem polku v Mariboru glede dobave živil (testenine, zdrob, fižol, sladkor, krompir, kava, olje, čaj itd.).

Prodaja. Dne 12. marca t. l. se bo vršila pri Auto-komandi II. armijske oblasti v Sarajevu (Vilsonovo šetališče) ofertalna licitacija glede prodaje starih avtomobilov.

Dobave. Direkcija državnih železnic, gradbeno odelenje v Ljubljani sprejema do 24. februarja t. l. ponudbe glede dobave verige za škripe ter glede dobave raznega inventarja. — Direkcija državnih železnic, mašinsko odelenje v Ljubljani sprejema do 28. februarja t. l. ponudbo glede dobave 180 kg klingerit-plošč. — Predmetni pogoji so na vpogled pri gradbenem in mašinskem odelenju te direkcije. — Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 25. februarja t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg raznega železa in 600 kg žičnih žebeljev; do 29. februarja t. l. glede dobave specialnih verig za aparate (Ausstossvorrichtung). — Direkcija državnega rudnika v Velenju sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave 140 kub. metrov jamskega lesa ter glede dobave 100 bal strešne lepenke. — Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 7. marca t. l. ponudbe glede dobave lanenega impregniranega platna, vrvi itd. — Dne 6. marca t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave žebeljev za zaznamovanje železniških pragov.

Dobave. Direkcija državnih železnic, splošno odelenje, v Ljubljani sprejema do 24. februarja t. l. ponudbe glede dobave kartona in papirja razne barve. — Gradbeno odelenje direkcije državnih

železnic v Ljubljani sprejema do 28. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega inventarja; do 12. marca t. l. pa glede oddaje zgradbe dvonadstropne stanovanjske hiše v Novem mestu. Mašinsko odelenje Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. marca t. l. ponudbe glede dobave borovih plohov in smrekovih desk; do 6. marca t. l. glede dobave raznih zakovic in podložnic, raznih vijakov, 300 kg loja in 12 ton kovaškega koksa. — Predmetni pogoji so na vpogled pri odelenjih te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 9. marca t. l. ponudbe glede dobave tračnic. Komanda pomorskega arsenala v Tivtu sprejema do 12. marca t. l. ponudbe glede dobave 1 hidraulične stiskalnice.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

TRŽNA POROČILA.

S tržišča kož. — Porast cen za kožo, katerega je bilo opažati več mesecev in ki se je ustavil pred nekaj tedni, je najbrže za enkrat končan. Zadnje prodaje kož v Berlinu, ki so se vršile pretečeni teden, so pokazale znaten padec cen, ki so se znižale že na prejšnjih prodajah. Pretečeni teden je padla cena za goveje kože za 5 do 11% in za telečje kože preko 20%. Posebni vplivi padanja cen za kožo na ceno usnja se niso pokazali. Interesenti pojasnjujejo to s tem, da se tudi usnje ni sorazmerno dražilo s porastom cen za kožo. Vsekakor pri sedanjem položaju na tržišču kož ni pričakovati, da bi se cene za usnje še kaj dvignile.

Železo se draži. V zadnjem času cene za železo na zapadnih tržiščih stalno poraščajo. Izvozna cena za palično železo se je v Franciji, Belgiji in Nemčiji dvignila od 4 funtov 16 šilingov na 5 funtov 2 šilinga. Tudi povišane notranje cene v Nemčiji so navzlic protestu vlade ostale v veljavi. Pred kratkim so tudi ogrske železarne zvišale ceno za palično železo v tuzemskem prometu za 240 penga pri 100 kg.

Mariborski predpustni trg, dne 18. februarja 1928. — Kakor božični in novoletni trg, je bil tudi predpustni jako dobro založen in obiskan. Slaninarjev je bilo 98, kateri so vztrajali skoraj celi dan pri visokih cenah, a kljub temu so skoraj vse prodali, ker ljudje so pokupili dosti mesa in slanine radi bližajočega se pustnega dneva. Tudi pri domačih mesarjih ni bilo opaziti padanja cen. **Perutnine in drugih domačih živali** je bilo sicer okoli 800 komadov na trgu, a vendar so cene radi »Predpust« ostale kakor do-

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje, moko in deželne pridelke, raznoverstno rudninsko vodo.
Lastna prazarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom.
Ceniki na razpolago.
Telefon št. 2666.

slej; purani so se prodajali po 80 do 150 dinarjev, pa tudi gosi, race in kokoši se niso poceni prodajale. Cene domačim zajčkom so bile 10 do 25 Din, grlicam 25 do 30 Din za komad. Morske ribe so bile sicer na trgu, toda prodale so se skoraj nagloma. — Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, sadike, cvetlice: Vseled lepega gorkega vremena v zadnjem času so kmetice prinesle mnogo zelenjave in drugih živil na trg. Cene so bile krompirju 7 Din za mernik (7 1/2 kg), oziroma 0-75 do 1-25 Din za kg, solati, glavni in endiviji 0-50 do 2 Din, kartofolu 3 do 12, ohrovitu 0-50 do 1-50, rdeči pesi 0-50 do 1-50 za komad. Artičokam 3 do 5 Din komad, kislemu zelju 4, kishi repi 2 Din kg, motovilu in drugi solati 1 do 1-25 Din za kupček. Maslu, surovemu 36 do 40, kuhanemu 44 do 48, čajnemu 50 do 60 Din kg. Mleku 2-50 do 3, smetani 12 do 14, oljenemu in bučnemu olju 20 do 22 Din liter. Sadju: jabolkom 7 do 10, posušenim slivam 10 do 12, mandeljem 55 do 65, orehom 35 do 40, maku 18 do 20 Din za kg, pomarančam 1 do 3, limonam 0-75 do 1 Din za komad. — Cvetlicam 0-50 do 6 Din, z lonci vred 15 do 50 Din za komad. — Sadike so bile prvič na trgu in so se prodajale (ribezel, marelice, breskve, češnjice, jabolka, hruške) po 15 do 25 Din za komad. — **Lončena in lesena roba.** Kakor pretečeni teden, tako je bilo tudi na tem trgu mnogo lončene in lesene robe, katere se je prodajala po 1 do 150 Din komad. Brezove melle 2 do 5 Din komad; koruzna slama 25 do 30 Din vreča. Lesene grablje so se prodajale po 10 do 12 dinarjev komad. — **Seno in slama na mariborskem trgu.** V sredo 15. februarja so kmetje pripeljali 12 voz sena 6 voz slame in 1 voz koruznih bilk; v soboto 18. februarja pa 11 voz sena in 7 voz slame na trg. Cene so bile senu 75 do 100, slami 40 do 50, koruznim bilkam 45 Din za 100 kg. Slama se je tudi prodajala po 2 Din snop. Vojaška uprava kupuje večje količine slame.

ZAHVALA.

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob krutem udarcu, ki nas je zadel s prerano izgubo ljubljene soproga, papana, starega papana, brata, tasta in strica, gospoda

Ignacija Žargi-ja

se tem potem vsem prav pristržno zahvalujemo. Posebej nas pa veže dolžnost izreči našo globoko čuteno zahvalo prečastitemu gospodu župniku dr. Rantu in prečastitim oo. pp. frančiškonom, zastopnikom raznih društev, korporacij in oblasti, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, pevskega zboru za ganljivi, v srce segajoči žalostinki, končno vsem mnogobrojnim prijateljem in znancem, ki so našega pokojnika spremlili v tako častnem številu na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 23. t. m. ob 7. uri zjutraj v farni cerkvi Marijinega Oznanenja v Ljubljani.

V Ljubljani, dne 19. februarja 1928.

Zalujoči rodbini
Žargi — Kham.

Veletrgovina
kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN
LJUBLJANA

ZALOGA sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

Trgovci, oglašajte v „Trgovskem listu“!

12000 kg zdravega čistega

BRINJA

v jagodah ima na prodaj ali pa zamenja za špecerijsko blago po primerni ceni

Zorič
Pošta i kolodvor Vrhovine
Plitvička jezera
(Lika)

Malinovec

zajamčeno pristne, izborne kakovosti, izdelan samo iz pravih gorskih malin, kakor tudi neoslajen MALINOV SOK (Succus), prodaja v vsaki množini po zmernih cenah vrnica

„**ALKO**“
družba z o. z. LJUBLJANA, Kollzej.

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA
TRG.-IND. D. D. GREGORČIČEVA 23

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVEZNIKA. * TELEFON. ŠT. 2552.